

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/22/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017201907
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1017201907.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci sťažovateľa (predtým žalobcu): K. L. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, D., zastúpený advokátom: JUDr. Dušan Repák, so sídlom Krížna 47, 811 07 Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18. augusta 2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 8Sa/88/2017-38 zo dňa 17. apríla 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľovi náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom, č. k. 8Sa/88/2017-38 zo dňa 17.04.2019, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.08.2017, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28.02.2017, ktorým bola podľa ust. § 65, § 65a, § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a § 21, § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“), zamietnutá jeho žiadosť o priznanie starobného dôchodku.

2. Krajský súd z administratívneho spisu zistil, že žalobca žiadosťou zo dňa 15.02.2017, titulom dovŕšenia 56 rokov veku, požiadal o priznanie starobného dôchodku od XX.XX.2015, z dôvodu výkonu zamestnania (služby) zaradeného do I. kategórie funkcií. Podľa potvrdenia Ministerstva vnútra SR Bratislava, zo dňa 03.02.2017 č. SPOU-OSZ-34297-21/2017-VZ a zo dňa 02.02.2017 č. SSMP-OMP2-2017/000200-002 o priznaní výsluhového príspevku od 01.09.1999, žalobca vykonával štátnu službu policajta v rozsahu 19 rokov a 157 dní, vrátane vojenskej služby. Služobný pomer ukončil dňa 31.08.1999. Vychádzajúc z uvedených potvrdení, vykonával zamestnanie (dobu služby) v rozsahu 19 rokov a 157 dní v službe zaradenej v I. kategórii funkcií podľa § 174 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988

Zb. o sociálnom zabezpečení, súčasne mu však táto služba netrvala k 31.12.1999 a nesplnil tak druhú podmienku podľa ust. § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., keďže služobný pomer ukončil dňa 31.08.1999.

3. Medzi účastníkmi nebola sporná žiadna rozhodná skutočnosť, t. j. zistená doba služby v rozsahu 19 rokov a 157 dní, od 01.04.1980 do 31.08.1999, v I. kategórii funkcií, ani ukončenie štátnej služby dňa 31.08.1999. Spornou bola len aplikácia ust. § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. a výklad znenia cit. ustanovenia v závere: „služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31.12.1999“. Žalobca namietal, že žalovaný nesprávne právne posúdil cit. ustanovenie tak, že služba I. kategórie funkcií mu mala trvať k 31.12.1999. Uviedol, že správny výklad, v súlade s ústavným právom na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 Ústavy SR je taký, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií presne ku dňu 31.12.1999 nemusí trvať, ale podľa znenia ustanovenia stačí, ak v priebehu tejto doby do 31.12.1999 je získaná určená doba služby v I. kategórii funkcií v rozsahu odôvodňujúcim zníženie dôchodkového veku, a preto u neho je táto podmienka potom splnená. Poukázal na to, že do 31.12.1999 od ukončenia jeho služby 31.08.1999, chýba už iba krátka doba štyroch mesiacov.

4. Krajský súd citoval právny názor uvedený v rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9So/146/2016 zo dňa 25.04.2018 a výklad ust. § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., s poukazom na ustálenú judikatúru NS SR v tomto smere (napr. rozsudky v konaniach, sp. zn. 9So/143/2011 zo dňa 26.09.2012, 1So/95/2015 zo dňa 25.04.2017), podľa ktorej: „Podmienka trvania určeného zamestnania do 31.12.1999 platí pre všetkých zamestnancov (poistencov), preto ju nemožno považovať za diskriminačnú ani vo vzťahu k navrhovateľovi, lebo sa s ním nezaobchádzalo inak ako s inými žiadateľmi o dávku, ktorí sa ocitli v podobnej situácii. Najvyšší súd Slovenskej republiky nevidel dôvod odchyliť sa od takto ustálenej judikatúry, a preto aj v prejednávanej veci vyhodnotil právnu otázku nutnosti splnenia podmienky podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. tak, ako uviedol vyššie.“.

5. Námietku žalobcu o jeho diskriminácii neakceptoval aj z dôvodu, že žalobca nepreukázal, že by vo vecne totožných prípadoch s ním žalovaný zaobchádzal inak ako s inými žiadateľmi o dávku, ktorí sa ocitli v podobnej situácii, alebo že by príslušné súdy rozhodli v totožných prípadoch inak.

6. Krajský súd zároveň konštatoval, že moderačné oprávnenie súdu sa vzťahuje výlučne na prípady peňažných plnení a peňažných sankcií. Nemôže predstavovať substitúciu výkladových pravidiel zákona v prospech účastníka konania, ktorého práva určité ustanovenie zákona limituje v jeho neprospech.

7. Podľa jeho názoru, žalovaný zistil skutkový stav veci dostatočne, postupoval v súlade so zákonom a ustálenou judikatúrou NS SR a správne dospel k záveru, že žalobca síce splnil podmienku potrebnej doby služby v I. kategórii funkcií vyžadovanú ust. § 174 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988, súčasne však nesplnil aj podmienku trvania služby k 31.12.1999, uloženú odsekom 2 citovaného ustanovenia, a preto mu nevznikol skorší nárok na starobný dôchodok podľa ust. § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s ust. § 174 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, ku dňu dovŕšenia 56 roku veku, dňa XX.XX.2015. Žalobca neuviedol žiadne argumenty svedčiacie o nezákonnosti predmetného rozhodnutia žalovaného, z ktorých by bolo možné vyvodiť nesprávny postup žalovaného a aj prvostupňového orgánu pri aplikácii príslušných ustanovení zákona, preto žalobu ako nedôvodnú s poukazom na ust. § 190 SSP zamietol.

8. Voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal žalobca v zákonom určenej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP.

9. Podľa jeho názoru, krajský súd použil na zistený skutkový stav nesprávnu právnu normu, a to § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom od 22.12.1999 a nesprávne interpretoval toto ustanovenie s prechodným ustanovením § 175g ods. 2 zákona, zavedeným zákonom č. 355/1999 Z. z.. Krajský súd síce zistil správne skutkový stav, avšak aplikoval naň nesprávnu právnu normu a túto nesprávne interpretoval.

10. Na pojednávaní dňa 17.04.2019 žalobca uviedol, že rozhodnutie žalovanej považuje za nespravodlivé a diskriminačné z dôvodu aplikácie ustanovenia § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., účinného od 22.12.1999, pretože jeho aplikáciu považuje za príliš tvrdú a v prípade, ak by žalobca vedel o vývoji budúcej právnej úpravy, neukončil by pracovný pomer ku dňu 31.08.1999. Krajský súd sa nezaoberal históriou novelizácií zákona, pričom je nesporné, že v čase ukončenia služby žalobcu dňa 31.08.1999 bolo v platnosti a účinnosti ustanovenie § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., v znení zákona č. 376/1997 Z. z.. Bolo by nespravodlivé a v rozpore s princípom legitímnych očakávaní, právnej istoty a dôvery subjektov práva, predpokladať vývoj budúcej právnej úpravy, ktorá nebola platná ani účinná v rozhodnom čase ukončenia služby.

11. Právne posúdenie skutkového stavu, najmä vznik nároku na skorší odchod do dôchodku malo byť uskutočnené podľa § 174 ods. 1 písm. a/, v znení platnom a účinnom do 21.12.1999. Sťažovateľ poukázal na rozsudky Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 18Sa/18/2018, Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 20S/69/2016 a uviedol, že v zmysle predchodného ustanovenia § 175g ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. a v súlade s historickým výkladom jednotlivých ustanovení je nevyhnutné aplikovať § 174 ods. 2 v znení účinnom do 21.12.1999. Žalobca nemal objektívnu možnosť k 01.01.2000 získať potrebnú dobu podľa § 21 zákona, pretože do dátumu 31.12.1999 ostávalo len 122 dní pre zamýšľané legislatívne zmeny. Právne posúdenie veci krajským súdom považuje sťažovateľ za diskriminačné voči jeho osobe i s poukazom na dôvodovú správu k ustanoveniu § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.. Podľa jeho názoru, interpretácia krajského súdu je nesprávna, pretože nie je podmienkou, aby pracovný pomer trval do 31.12.1999, vrátane tohto dňa v I. alebo II. kategórii, tento termín predstavuje dátum, ku ktorému je potrebné zrátať dĺžku služobného pomeru, pričom pracovný pomer, ktorý trval po tomto termíne sa do dĺžky služby v I. a II. kategórii nezarátava. Podmienka byť v aktívnom pracovnom pomere v uvedených kategóriách k dátumu 31.12.1999 nie je stanovená v žiadnom relevantnom ustanovení citovaného zákona.

12. Na základe uvedeného dôvodu sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd zmenil rozhodnutie krajského súdu tak, že zruší žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného ako i jemu predchádzajúce prvostupňové rozhodnutie a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žiadal priznať úplnú náhradu trov konania.

13. Žalovaná vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že sa pridrižiava svojho stanoviska uvedeného v podaní zo dňa 05.09.2018 a považuje sťažnostné body uvedené v kasačnej sťažnosti za nedôvodné. Žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol a sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec v rozsahu kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

16. V konaní nebolo sporné, že sťažovateľ vykonával službu v I. kategórii funkcií od 01.04.1980 do 31.08.1999, t. j. 19 rokov a 157 dní. Pre nárok na výsluhový príspevok mu bola zhodnotená doba výkonu náhradnej vojenskej služby od 01.04.1980 do 31.08.1980 a doba služobného pomeru príslušníka Policajného zboru od 01.09.1980 do 31.08.1999. Žalovaný v prvostupňovom rozhodnutí uzavrel, že sa na sťažovateľa nevzťahuje § 21 a § 174 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, pretože nevykonával službu v I. kategórii funkcií k 31.12.1999 a dovŕšenie jeho

dôchodkového veku ešte nie je možné určiť, keďže Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR nevydalo ešte opatrenie, ktorým by bol stanovený dôchodkový vek osobám narodeným v roku 1959.

17. Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

18. Podľa § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 4 až 8, § 65a a § 274 neustanovuje inak.

19. Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

20. Podľa § 14 ods. 2 a 4 zákona č. 100/1988 Zb., do I. pracovnej kategórie sú zaradené zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne a v priebehu kalendárneho mesiaca prevažne rizikové práce, pri ktorých dochádza k častým a trvalým poruchám zdravia pracujúcich pôsobením škodlivých fyzikálnych a chemických vplyvov, a to:

- a) zamestnania v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach,
- b) ostatné zamestnania v baníctve vykonávané pod zemou v hlbinných baniach,
- c) zamestnania pod zemou pri uskutočňovaní podzemných stavieb baníckym spôsobom,
- d) zamestnania členov leteckých posádok a pracovníkov sústavne činných v lietadle za letu,
- e) zamestnania členov posádok námorných lodí,
- f) zamestnania, v ktorých sa vykonávajú zvlášť ťažké a zdraviu škodlivé práce v hutách alebo v ťažkých chemických prevádzkach,
- g) zamestnania kesonárov a potápačov,
- h) zamestnania vykonávané v prostredí ohrozenom vo významnej miere ionizujúcim žiarením pri úprave a konečnom spracovaní rádioaktívnych surovín, v jadrových elektrárnach a pri obsluhu cyklotrónu a výskumného reaktoru,
- i) zamestnanie vykonávané s dokázanými chemickými karcinogénmi a pri pracovných procesoch s rizikom chemickej karcinogenity,
- j) zamestnanie v baníctve vykonávané pod spodnou úrovňou nadložía a na skrývke v povrchových baniach (lomoch) na uhlie, na rádioaktívne nerasty a na nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy, na magnezit, azbest, tuhu, kaolín, žiaruvzdorné íly, keramické lupky, sadrovec, živec a na kremeň a kremenec na chemikotechnologické spracovanie alebo na spracovanie tavením,
- k) zamestnania v ťažbe a pri opracovaní kameňa, pri mletí a drvení kremeňa, kremenca a živca, pri formovaní žiaruvzdorných výrobkov a pri úprave keramických surovín vykonávané v prostredí vysokej koncentrácie agresívneho fibroplastického prachu, pokiaľ sú pracujúci pri výkone týchto zamestnaní nadmerne ohrození silikózou, a zamestnania sklárov dutého skla,
- l) zamestnania v stokovej sieti v podzemných priestoroch.

Ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01.01.2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

21. Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., v znení účinnom do 01.01.2004, občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

- a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,
- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/, ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/,
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/,
- d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i/ až l/, alebo
- e) 60 rokov.

22. Podľa § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb. občan, ktorý vykonával pred 01.01.2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31.12.1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií,

b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,

c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo

d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až l/ alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

Podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31.12.1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb..

23. V danom prípade nebolo sporné, že sťažovateľ získal v služobnom pomere policajta (vrátane náhradnej vojenskej služby) 19 rokov a 157 dní zamestnania v I. kategórii funkcií.

24. Na účely dôchodkového zabezpečenia sú zamestnania zaradené do 31.12.1999 podľa druhu vykonávania prác do troch pracovných kategórií, a to podľa rezortných zoznamov zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie, vydaných pred 01.06.1992.

25. Pred prijatím zákona č. 328/2002 Z. z., účinného od 01.07.2002, bolo sociálne zabezpečenie policajtov upravené v piatej (osobitnej) časti zákona č. 100/1988 Zb.. Ich služba, vykonávaná pred 01.01.2000, je zaradená na účely dôchodkového zabezpečenia podľa druhov vykonávaných funkcií do I. alebo II. kategórie (§ 130 zákona č. 100/1988 Zb.).

26. Podľa § 132, právnej úpravy piatej (osobitnej) časti zákona č. 100/1988 Zb., nárok na starobný dôchodok mali príslušníci ozbrojených zložiek, ak boli zamestnaní najmenej 25 rokov a dosiahli vek aspoň 55 rokov, ak vykonávali najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií, 57 rokov, ak vykonávali najmenej 20 rokov službu v ostatných prípadoch. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľovi nevznikol nárok na starobný dôchodok podľa uvedeného ustanovenia, pretože nevykonával službu v rozsahu požadovanom uvedeným zákonom.

27. Podľa vyššie citovaného ust. § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb., zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01.01.2000 hodnotí služba vojakov z povolania, vrátane príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

28. Je zrejmé, že sťažovateľ splnil podmienky pre zaradenie jeho zamestnania do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.. Keďže mu však nevznikol nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., obdobie služobného pomeru policajta (I. kategória funkcií podľa § 130 zákona č. 100/1988 Zb.) mu bolo hodnotené ako doba zamestnania v I. pracovnej kategórii podľa § 14 ods. 4 tohto zákona. Nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. priznávajú do 31.12.2023.

29. Nárok na starobný dôchodok vzniká najskôr dovŕšením dôchodkového veku, ktorý podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je 62 rokov. Skorší vznik nároku na starobný dôchodok odôvodňuje splnenie podmienok, uvedených v § 21 ods. 1, § 132 ods. 1 alebo § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb..

30. Je zrejmé, že sťažovateľovi nevznikol nárok na starobný dôchodok k požadovanému dátumu, XX.XX.2015, podľa § 21 ods. 1 ani podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb., pretože k danému dátumu nesplnil podmienky určené v uvedených ustanoveniach.

31. Sťažovateľ síce splnil podmienku určenú v ust. § 174 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., keď k dátumu, od ktorého požadoval priznanie starobného dôchodku (XX.XX.2015) dovŕšil vek 56 rokov, vykonával službu I. kategórie v trvaní aspoň 19 rokov, nesplnil však ďalšiu podmienku určenú v ust. § 174 ods. 2 zákona, ktorá musí byť splnená súčasne, a to, aby jeho služba v I. kategórii funkcií trvala k 31.12.1999, pretože sťažovateľ prestal túto službu vykonávať ku dňu 31.08.1999.

32. Vzhľadom na uvedené kasačný súd dospel k záveru, že sťažovateľovi vznikne nárok na starobný dôchodok až dovŕšením veku podľa § 65 ods. 1 v spojení s aktuálnou právnou úpravou § 65 ods. 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z., t. j. veku 62 rokov a 10 mesiacov. Keďže k dátumu XX.XX.2015, od ktorého žiadal starobný dôchodok priznať, vek požadovaný zákonom nedovŕšil, žalovaná preskúmaným rozhodnutím zamietla jeho žiadosť v súlade so zákonom.

33. V danom prípade zostali pri posudzovaní žiadosti sťažovateľa zachované jeho nároky vyplývajúce z predchádzajúcej právnej úpravy, zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom poistení, bolo zistené, že mu nevznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1, § 132, nesplnil podmienky podľa § 174 ods. 1 a 2 predmetného zákona, a preto bolo potrebné pri stanovení jeho dôchodkového veku vychádzať z ust. § 65 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení.

34. Kasačný súd nezistil, že by aplikácia príslušných ustanovení, podľa ktorých žalovaná postupovala, diskriminovala sťažovateľa v porovnaní s inými osobami, tak ako to uviedol v kasačnej sťažnosti. Práve naopak, výkon služby sťažovateľa v ozbrojených zložkách je oproti „civilným“ poistencom zvýhodnený tým, že ešte pred dovŕšením dôchodkového veku bol poberateľom príspevku za službu (výsluhový dôchodok), na ktorý „civilní“ zamestnanci - poistenci, nemajú nárok. Touto formou zákonodarca zabezpečil vojakom a policajtom vyššiu úroveň ich zabezpečenia.

35. Uvedený právny názor k posudzovaniu nárokov na skorší starobný dôchodok bývalých príslušníkov ozbrojených zložiek, ktorí nesplnili podmienku určenú v ust. § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom poistení, vychádza z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozsudky v konaniach č. k. 9So/62/2009, publikovaný ako R53/2011, 9So/6/2015, 9So/88/2011, 7So/71/2012, 1So/69/2014).

36. Čo sa týka namietania, že predmetnú právnú úpravu považuje sťažovateľ za príliš tvrdú, pretože mu do odpracovania doby služby do 31.12.1999 chýbalo len 122 dní na to, aby mu vznikol nárok na starobný dôchodok od 30.12.2015 kasačný súd uvádza, že podmienka uvedená v ust. § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. je kogentne stanovená tak, že na zohľadnenie skoršieho odchodu do dôchodku príslušníkov ozbrojených zložiek sa vyžaduje, aby služba trvala do 31.12.1999. Zákonná úprava neobsahuje žiadne výnimky z predmetnej úpravy. Žalovaný posudzoval splnenie podmienok pre nárok na starobný dôchodok podľa účinnej právnej úpravy, t. j. zákona č. 461/2003 Z. z., preto sa jeho dôchodkový vek určuje podľa ustanovení tohto zákona za súčasného zachovania výhod vyplývajúcich zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie (výsluhový dôchodok) podľa predchádzajúcej právnej úpravy.

37. V danom prípade došlo účinnosťou zákona č. 461/2003 Z. z. k novej úprave sociálneho poistenia formou nepriamej retroaktivity aj na právne vzťahy vzniknuté za účinnosti predchádzajúceho právneho predpisu. Nepravou retroaktivitou je stav, v ktorom nová právna úprava nevytvára žiadne právne účinky smerujúce pred deň nadobudnutia účinnosti, avšak kvalifikuje tie právne úkony, ku ktorým došlo ešte

pred nadobudnutím jej účinnosti, v dôsledku čoho môže dôjsť k zmene alebo zrušeniu tých právnych účinkov, ktoré boli predtým späté s ich uzavretím (PL. ÚS 38/99). O nepravú retroaktivitu ide aj v prípade, ak zákon uzná skutkové podstaty alebo právne skutočnosti, ktoré vznikli počas účinnosti skoršieho zákona, súčasne však prináša určité zmeny právnych následkov, ktoré s nimi súvisia, pokiaľ tieto právne následky v čase nadobudnutia účinnosti tohto nového zákona ešte nenastali (PL. ÚS 3/00). Nepriama retroaktivita právnych noriem v zmysle uvedenej judikatúry Ústavného súdu SR, vychádzajúcej aj s medzinárodne akceptovaných zásad, je v demokratickej spoločnosti prípustná. Kasačný súd preto nezistil v konaní žalovanej porušenie práv sťažovateľa aplikáciou príslušných predpisov v súlade s ust. čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

38. Kasačný súd vyhodnotil kasačnú sťažnosť sťažovateľa za nedôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

39. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 v spojitosti s ust. § 167 ods. 1 SSP a neúspešnému sťažovateľovi nepriznal náhradu trov kasačného konania.

40. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.